

Árvainé Libor Ildikó és Bondor Mónika: *Heti gyakorló 1.*

Mozaik Kiadó, Szeged, 2022

Szóke Gréta

szokegreti@gmail.com

SZTE JGYPK Alkalmazott Pedagógiai Intézet

A Heti gyakorló munkafüzet Árvainé Libor Ildikó és Bondor Mónika szakvezető tanítók által készített munkafüzet, melyet a Mozaik Kiadó 2022-ben, Szegeden adott ki. A gyakorló füzet az első osztályos tanulóknak készült. A tananyag a féléveknek megfelelően matematika és magyar tantárgyakból nyújt hétről-hétre gyakorlási lehetőséget a gyermekeknek. Különlegessége az, hogy egy könyvön belül találhatóak meg benne mindkét tárgyhoz tartozó feladatok, ezzel is segítve a tanulók felkészülését. A tankönyvet az otthoni, valamint napközis gyakorláshoz, illetve a tanórai differenciáláshoz készítették.

A munkafüzetet nyilvánvaló előnyei mellett azért tartom hasznosnak, mert, ahogy *Szőkefalvi Nagy Zoltán* (1942) Tankönyveink pedagógiai értékelése című cikkében írja, a jó tankönyv ismérveként, ez a munkafüzet is összefoglalja a tananyagot, és a gyermek önálló tanulását is lehetővé teszi. A feladatok jól érthetően, lényegre törően vannak megfogalmazva, felkeltik a tanuló figyelmét. Mindezek alapján, ha a gyermek esetleg hamarabb végzett az órai munkával, a tanító differenciálásként is alkalmazhatja, időkitöltő feladatként. Ahogy Bencéné Fekete Andrea említi az Egyéni differenciálás a Montessori módszerben c. tanulmányában, a differenciálás nem más, mint különbségtetés (2014. 462. o.).

Mindezzel a pedagógus alkalmazkodik a gyermek sajátos képességeihez, illetve kifejezi a pedagógiai érzékenységet a gyermekek iránt. Ez olyan pedagógiai gyakorlat, mely a kezünkben lévő módszerek, eszközök alkalmazásával, igénybevételével a mássághoz történő adaptációt valósítja meg (*Buczkóné*, 2013). A munkafüzetrel való differenciálás motiválja a tanulókat abban, hogy a kötelező feladatot minél gyorsabban hajtsák végre, hogy jutalomért cserébe elkészítsék a gyakorlófüzetben található feladatokat. Elgondolkodtató feladatokat is találunk, ezzel még inkább biztosítva az említett differenciálást, és segítve a jobb képességű tanulók fejlődését.

A munkatankönyvet kívülről és belülről is megvizsgálva azt tapasztalhatjuk, hogy az alkalmazkodik a gyermekek életkori sajátosságaihoz. Ha már a könyv borítóját megnézzük, egy játékos figurát, szörnyecskét láthatunk, körülötte pedig számok és betűk vannak. A gyermekek, amint ezt a képet megpillantják, minden bizonnyal jó kedvvel nyitják ki, és kezdenek neki a feladatoknak. A könyv alcíme, a „Szörnyen jó matek-magyar gyakorló” is játékos, kedvcsináló. A könyv belülről is színes. A lapok zöldek, lilák,

vagy kékek. A IV. Kárpát-medencei Oktatási Konferencia tanulmánykötetében is lejegezték, hogy a színek, melyek nekünk tetszőek, kellemes érzést váltanak ki, illetve teljesítménynövelő hatásuk is lehet (Földi, 1977). Füredi (2014), Petschner (2019) és Velarde (2019) véleménye szerint a zöld nyugtató szín, a békét és a harmóniát fejezi ki. A kreativitást a lila szín sugározza. A legnépszerűbb szín a kék, mely a biztonságot és a megbízhatóságot jelképezi, ahogy a Miskolci Egyetem Marketing Intézete által kiadott Marketing-Kaleidoszkópban is olvashatjuk. A borítón látható szörny figura a könyv majdnem összes oldalán megjelenik, ezzel is hű marad a címéhez. A könyv átlátható, minden rész jól elkülönül. A feladatok is játékosak, ezzel is fenntartva a gyermekek érdeklődését a matematika és magyar tantárgyak iránt. Az ábrák jól mutatják, hogy mi a gyermekek dolga. Nincsenek felesleges rajzok, cikornyák, melyekkel esetlegesen a tanuló figyelmét elvonhatják az adott tárgyról. A tanulók szellemi érettségét nem haladják meg, azonban nincsenek alatta sem. Itt utalnék vissza Szőkefalvi Nagy Zoltán cikkére, aki leírja, hogy szerinte az a legnagyobb hiba, ha a feladatok szintje túlzottan alulmúlja a gyermekek szellemi érettségét, azonban ez a probléma ebben a munkafüzetben nem lép fel.

A munkafüzet követi a tanmenetet, az adott heti tananyagot dolgozza fel és gyakoroltatja a gyermekekkel. A feladatok fokozatosan nehezednek, erre jó példa a az írásvázolás, ahol először nagyobbban, majd egyre kisebbben, illetve a vonalrendszerben vázolatja a betűket a tanulókkal.

A kiadvány modern, mert a hátulján található egyedi kód segítségével, a regisztrálást követően a gyermekek a már megoldott feladatokat ellenőrizhetik, illetve érdekesebbnél érdekesebb feladatokat oldhatnak meg. Ezekkel a feladatokkal az órát is színesíthetik a pedagógusok, de meghagyhatják otthoni, játékos feladatnak, hogy szabadidejében is fejlessze magát a gyermek, és mindezt vidám légkörben tehesse.

A munkafüzetet mindenképpen ajánlom, mert a gyermekek érdeklődésének és életkori sajátosságainak megfelel, igényes kivitelűek az ábrák, illetve a munkafüzet logikus felépítésű. Szívből javaslom kipróbálását az elsős tanítóknak, segítve és színesítve ezzel saját és a tanulók munkáját.

Irodalom

Bencéné Fekete Andrea (2014): Egyéni differenciálás a Montessori módszerben. In: Torgyik Judit (szerk.): *Sokszínű pedagógiai kultúra*. International Research Institute, Komárno. 461-467.

Buczkóné Pásztor Melinda (2013): *Reformpedagógiai törekvések a differenciálás tükrében*. <http://www.fejlesztzo.eoldal.hu/cikkek/reformpedagogiai-torekvesek-a-differencialastukreben/reformpedagogiai-torekvesek-a-differencialas-tukreben.html> (2013.10.28.)

Füredi Katica (2014): *Színpszichológia*. <https://pszichozona.hu/szinpszichologia> (2023.03.21.)

- Petschner Anna (2019). *Ha gyorsétem, akkor piros – ha közösségi oldal, akkor kék: Színek a brandépítésben.* https://konzervtelefon.blog.hu/2019/01/19/ha_gyorsetterem_akkor_piros_ha_kozossegi_oldal_akkor_kek_szinek_a_brandepitesben (2023.03.21.)
- Szőkefalvi Nagy Zoltán (1942): Tankönyveink pedagógiai értékelése. *Cselekvés Iskolája*, 43. 5-7. sz. 109-114.
- Velarde, O. (2019): *Colour Psychology in Marketing: The ultimate guide.* <https://visme.co/blog/colour-psychology-in-marketing-the-ultimateguide/> (2023.03.21.)